

Choleh Sheyesh bo Sakanah**Shulchan Aruch OC 612; 1**

A sick person needs to eat (on Yom Kippur). If there is a doctor, even a non-Jewish one, who says that if the person does not eat it is possible that their illness will become worse, and their life may be in danger, we feed the patient. The patient does not need to be at the verge of death. Even if the patient says that he does not need to eat, we listen to the doctor. If the patient says that he needs to eat, even if 100 doctors say that he does not need to, we listen to the patient.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תריח סעיף א

חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי אפילו הוא עובד כוכבים שאומר: אם לא יאכילו אותו אפשר שיכבד עליו החולי ויסתכן, מאכילין אותו על פיו, ואין צריך לומר שמא ימות. אפילו אם החולה אומר: אינו צריך, שומעים לרופא; ואם החולה אומר: צריך אני, אפילו מאה רופאים אומרים: אינו צריך, שומעים לחולה.

Shulchan Aruch OC 618; 5

If the patient says that he does not need to eat, and the doctor is unsure, we feed the patient. But if the doctor says that he doesn't need to eat and the patient is unsure we do not feed him.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תריח סעיף ה

אם החולה אומר: אינו צריך, והרופא מסופק, מאכילין אותו; אבל אם הרופא אומר: אינו צריך, והחולה אומר: איני יודע, אין מאכילין אותו.

Shulchan Aruch OC 328; 2

Someone who has a life threatening illness, it is a mitzvah to break Shabbat for him. The quicker the better. Anyone who asks (a Rabbi whether it is permitted) is a murderer.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף ב

מי שיש לו חולי של סכנה, מצוה לחלל עליו את השבת; והזריז, הרי זה משובח; והשואל, הרי זה שופך דמים.

Shulchan Aruch 328; 7

We break Shaabbat for any wound caused by metal, any internal infections, or for an unusually high fever or with chills.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף ז

מחללין שבת על כל מכה שנעשית מחמת ברזל, ועל שחין הבא בפי הטבעת, ועל סימטא והוא הנקרא פלונקר"ו בלע"ז, ועל מי שיש בו קדחת חם ביותר או עם סימור.

Choleh She'ain bo Sakanah (Ill person who is not in a critical condition)

1. Someone who is forced to stay in bed because of their illness
2. Someone who has a high fever (more than 38 celsius for an average adult - but it depends on the person and the kind of illness)
3. Someone who is suffering from pain that makes their whole body weak, even if they don't have to go to bed, for example someone suffering from a migraine.
4. Someone who requires medication to prevent a dangerous illness, e.g. someone suffering from asthma, diabetes, heart problems etc.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

5. Someone who is in danger of losing a limb, or use of a limb, or some form of paralysis - if it is clear that the danger is not life threatening (probably today every threat to a limb is potentially life threatening)
6. Someone suffering from an eye infection
7. A woman who is within 30 days of childbirth (after 7 days)
8. A small child

Shulchan Aruch OC 328; 17

Someone who has taken to bed because of his illness, even though it is not life threatening, [Rama: or their whole body is in pain, because in such a case even though they are able to walk around we consider it as if they had taken to bed] we ask a non-Jew to do anything necessary to heal them. However a Jew may not perform Torah prohibitions, even if the person is in danger of losing a limb. Regarding a Jew performing a Rabbinic prohibition directly, some permit it, even if there is no danger of losing a limb. Others say that a Jew may only break a Rabbinic rule to save a limb, but not for anything less. Others say that if there is no risk to a limb a Jew may perform Rabbinic prohibitions in an unusual manner. Others say that even with the risk of a limb a Jew may not perform a Rabbinic prohibition that is similar to a Torah prohibition. Things that are not closely connected to Torah prohibitions may be done even with no risk to a limb. The third opinion seems most correct in my opinion. [Rama: It is permitted to tell a non-Jew to cook for a child who has nothing to eat. Anything which is forbidden for a Jew to do is also forbidden for the patient themselves to do. But if a non-Jew does it for him the patient is permitted to help him slightly (e.g. by moving himself), because helping is not real *melacha*.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף יז
 חולה שנפל מחמת חליו למשכב ואין בו סכנה, הגה: או שיש לו מיחוש שמצטער וחלה ממנו כל גופו שאז אע"פ שהולך כנפל למשכב דמי, אומרים לא"י לעשות לו רפואה אבל אין מחללין עליו את השבת באיסור דאורייתא, אפילו יש בו סכנת אבר; ולחלל עליו ישראל באיסור דרבנן בידיה, יש מתירים אפילו אין בו סכנת אבר; ויש אומרים שאם יש בו סכנת אבר עושין ואם אין בו סכנת אבר אין עושין; ויש אומרים שאם אין בו סכנת אבר עושין בשינוי, ואם יש בו סכנת אבר עושין בלא שינוי; ויש אומרים אפי' יש בו סכנת אבר אין עושין לו דבר שהוא נסמך למלאכה דאורייתא, ודברים שאין בהם סמך מלאכה עושין אפילו אין בו סכנת אבר; ודברי הסברא השלישית נראין. הגה: מותר לומר לא"י לעשות תבשיל לקטן שאין לו מה לאכול, דסתם צרכי קטן כחולה שאין בו סכנה דמי. וכל שאסור לעשות ע"י ישראל, אפי' ע"י החולה בעצמו אסור; אבל כשעושה לו הא"י מותר לחולה לסייעו קצת, דמסייע אין בו ממש.

Mishna Brura 328; 20

Limb - there are many limbs that are considered a danger to life. Also anything similar to this. If the doctor says that without healing this limb it could lead to a danger to life we treat it as any other life threatening illness.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק מט
 אבר - עיין לעיל בס"ו וס"ט דיש אברים שנוגע לפ"נ וה"ה כיוצא בזה בשאר האברים אם הרופא אומר שאם לא ירפאו האבר יוכל לבוא לפק"נ הרי הוא כשאר חולי שיש בו סכנה:

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

Mishna Brura 328; 46

We ask a non-Jew... - this is only when the cure is needed on Shabbat. However if the patient can wait until after Shabbat he should wait. But when there is a danger to a limb it is forbidden to wait.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק מו

אומרים וכו' - ודוקא כשצריך להרפואה בשבת עצמו
הא כשא"צ לה בשבת ימתין עד מו"ש אבל כשיש
סכנה אסור להמתין [פמ"ג]:

Mishna Brura 328; 47

To heal him - even with a Torah prohibition. Also anything else that the patient may need, such as cooking for him or any other needs.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק מז

לעשות לו רפואה - אפילו במלאכה דאורייתא וה"ה
שאר צרכיו כגון לאפות ולבשל וכיוצא באלו אם צריך
לכך:

Mishna Brura 328; 102

Look earlier where we wrote that a Jew may only do things in an unusual way. However the Chai Adam writes that if it is impossible in an unusual way it is permitted to do in the normal way.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק קב

ועיין שם לעיל דע"י ישראל מותר דוקא ע"י שינוי אך
הח"א מסיק שם דאם א"א בשינוי מותר שלא בשינוי:

Shulchan Aruch OC 328; 19

A sick person (non life threatening) is permitted to eat food cooked by non-Jews.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף יט

חולה שאין בו סכנה מותר בבישולי א"י.

Mishna Brura 328; 63

Is permitted to eat food cooked by non-Jews - Even though it is forbidden for him to eat any other Rabbinically prohibited food or drink, food cooked by a non-Jew is different because it is not intrinsically forbidden. The sick person makes a bracha on this food, since it is permitted for him to eat. Whatever remains after Shabbat is forbidden even for the sick person himself since he can now have food cooked by Jews. The pots that the non-Jew cooked in require kashering, but we can be lenient to even allow *klei cheres* to be kashered (with *hagala* 3 times), since the prohibition is only Rabbinic. If someone forgot to kasher the pot and reused it, there are lenient opinions that it no longer requires kashering at all, provided there was more kosher than non kosher. Someone who relies on this leniency in pots that were used to cook for a sick person on Shabbat has not lost anything.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק סג

מותר בבישולי א"י - ואע"ג דשאר איסורי דרבנן
אסור לחולה שאב"ס לאכול ולשתות כדאיתא ביו"ד
סימן קנ"ה שאני בישול א"י שאין איסורו מחמת עצמו
וגם החולה מברך עליו דבהתירא קאכיל ומה שנשאר
למו"ש אסור אפילו לחולה עצמו כיון שאפשר לבשל
לו אז ע"י ישראל. והכלים של בישולי א"י צריכים
הכשר ואפילו כלי חרס כיון דעיקר איסורו אינו אלא
מדרבנן דיו אם מגעילו ג"פ ובדיעבד אם בישל בו בלי
הגעלה ויש רוב בתבשיל מותר ויש מקילין דאין צריכין
הכשר כלל והסומך עליהן לענין כלים שבישלו בהן
לחולה בשבת לא הפסיד:

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

Shulchan Aruch 318; 2

An animal that was slaughtered for a sick person on Shabbat, whether the person was ill before Shabbat or they became ill on Shabbat, it is permitted for a healthy person to eat the meat raw on Shabbat. However something that was cooked for a sick person on

Shabbat (or any other melacha) is forbidden for a healthy person, or even a non-critically ill person to eat or use. The reason it is forbidden is because we are concerned that they may cook more than is needed for the sick person so that others will be able to eat it. [Rama: Even if it was cooked by a non-Jew it is forbidden on Shabbat for a healthy person].

שולחן ערוך אורח חיים סימן שיח סעיף ב
השוחרט בשבת לחולה, בין שחלה מאתמול בין שחלה היום, מותר הבריא לאכול ממנו חי (בשבת); אבל המבשל, (או עשה שאר מלאכה), לחולה, אסור (בשבת) לבריא או לחולה שאין בו סכנה, דחיישין שמא ירבה בשבילו. הגה: ואפי' בישל ע"י אינו יהודי, אסור בשבת.

Mishna Brura 318; 14

Is forbidden on Shabbat - for a healthy person to enjoy. However after Shabbat it is permitted immediately. The reason is that since the non-Jew cooked it in a way that was permitted, we don't require waiting the amount of time it would have taken after Shabbat. There is also no prohibition of food cooked by non-Jews.

משנה ברורה סימן שיח ס"ק יד
אסור בשבת - לבריא ליהנות ממנו אבל במו"ש מותר מיד וטעמו דכיון דהא"י בישל בהיתר לא בעי להמתין בכדי שיעשו וגם לא גזרו בזה משום בישולי א"י [הגר"א]:

Michush - ache

E.g. Headache, sore throat, toothache, cold, cough etc.

Shulchan Aruch OC 328; 1

Someone who only has an ache (*michush*), but is functioning like a healthy person, is forbidden to do anything which is for healing. He may not even get a non-Jew to do it for him. This is a decree lest one come to grind herbs.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף א
מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך כבריא, אסור לעשות לו שום רפואה, ואפי' ע"י א"י, גזירה משום שחיקת סמנים.

Mishna Brura 328; 2

Any healing - even things which are not *melacha* are also forbidden.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק ב
שום רפואה - היינו אפילו דברים שאין בהם משום מלאכה ג"כ אסור וכדלעיל בסימן שכ"ז ס"א ולקמן בסעיף ל"ו וכה"ג:

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

Shulchan Aruch OC 328; 37

Any food or drink that healthy people eat is permitted for a sick person to eat or drink (for medicinal purposes).

Even if this food is bad for some healthy people, or it is obvious that the person is doing it for medicinal purposes it is still permitted. Anything which is not food or drink for healthy people is forbidden for an ill person to eat or drink. This only applies to someone who has a minor ache or illness, and who is basically healthy. However someone who is not ill at all is permitted to eat or drink these things. [Rama: And also someone who has taken to bed because of their illness].

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף לז
 כל אוכלים ומשקים שהם מאכל בריאים מותר לאכול ולשתות, אע"פ שהם קשים לקצת בריאים ומוכחא מלתא דלרפואה עביד, אפילו הכי שרי; וכל שאינו מאכל ומשקה בריאים, אסור לאכול ולשתות לרפואה. ודוק' מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך כבריא, אבל אם אין לו שום מיחוש, מותר. הגה: וכן אם נפל למשכב, שרי.

Shulchan Aruch OC 328; 23

One may put soft material which are not medicated over a wound so that it doesn't get scratched. But not one that is for healing.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף כג
 נותנין ספוג וחתיכות בגדים יבשים וחדשים, שאינו לרפואה אלא כדי שלא יסרטו הבגדים את המכה; אבל לא ישנים, שהם מרפאים.

Shulchan Aruch OC 328; 24

One may put a leaf over a wound on Shabbat, since this is only to protect it. However not a vine leaf which helps the healing. (Also not *gemi* which helps the healing).

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף כד
 נותנים עלה על גב מכה בשבת, שאינו אלא כמשמרה, חוץ מעלי גפנים שהם לרפואה. (ואין נותנין גמי על המכה שהוא מרפא).

Practical applications

Olbas Oil, Contact Lenses, Contraception/ Conception pills, Vitamins, Daily aspirin, Hand moisturiser, Injections (diabetes), Carrying medication without an eruv (e.g. sugar/ insulin for a diabetic), Hot water bottle, band-aid, stitches

Prayers for the Sick on Shabbat**Shulchan Aruch OC 288; 9**

One may not cry out or pray for any bad thing on Shabbat, or blow the Shofar, except for lack of food which you may pray for on Shabbat. Also a city which is surrounded by enemies, or in danger of being flooded, or a boat which is sinking. Even if an individual is

שולחן ערוך אורח חיים סימן רפח סעיף ט
 אין צועקים ולא מתריעין בו על שום צרה חוץ מצרת המזונות שצועקים עליה בפה בשבת, ולא בשופר. וכן עיר שהקיפוח אנסין או נהר וספינה המטורפת בים, ואפילו על יחיד הנרדף מפני אנסין או לסטים או רוח רעה, זועקין ומתחננין בתפלות בשבת, אבל אין תוקעין אא"כ תוקעין לקבץ העם לעזור אחיהם ולהצילם.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

being pursued by villains or bandits, or is possessed by an evil spirit, we may pray for them on Shabbat. However we may not blow the shofar unless it is to call others to come and help their brothers and to save them.

Shulchan Aruch OC 228; 10

The halacha of an evil spirit we mentioned above also applies to anyone who is critically ill, that we may pray for them on Shabbat. They used to say 'we may pray for someone whose life is in danger today'. [Rama: It is also permitted to give a blessing to a critically ill person on Shabbat].

שולחן ערוך אורח חיים סימן רפח סעיף י
 נרדף מפני רוח רעה שאמר לא דוקא דה"ה לכל חולה שיש בו סכנת היום זועקים ומתחננים. וכן נהגו לומר: מצלאים בשבת על חולים המסוכנים סכנת היום. הגה: וכן מותר לברך החולה המסוכן, בו ביום.

Mishna Brura 288; 28

Today - but you may not pray for someone someone who is not in danger. When saying the prayer for sick people who are not in danger we say 'It is Shabbat, and forbidden to cry out, but healing will surely come quickly'. It is certainly permitted to give a blessing to a woman in childbirth, since that is dangerous. Also a woman within seven days of giving birth.

משנה ברורה סימן רפח ס"ק כח
 המסוכן בו ביום - אבל מי שאינו מסוכן לא וכשעושים מי שבירך לחולה שאין בו סכנה אומר שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא. ולברך המקשה לילד בודאי מותר דהא בכלל מסוכנת היא וכן היולדת בתוך שבוע ראשון ג"כ נראה דלכו"ע אין להחמיר:

Shulchan Aruch YD 335; 6

When visiting a sick person you should include them in your prayers with all the other sick people in Israel. You should say 'May G-d have mercy on you along with all the other ill people in Israel'. On Shabbat you should say 'It is Shabbat and forbidden to cry out, but healing will surely come'.

שולחן ערוך יורה דעה סימן שלה סעיף ו
 יכלול אותו בתוך חולי ישראל, שיאמר: המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל. ובשבת אומר: שבת היא מלזעוק, ורפואה קרובה לבא.

Shulchan Aruch OC 230; 4

When having blood let you should say: May it be the will before You, the L-rd, my G-d, that this business should be healing for me, for You heal for free.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רל סעיף ד
 הנכנס להקיז דם, אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלהי שיהא עסק זה לי לרפואה כי רופא חנם אתה.

Mishna Brura 230; 6

To let blood - or anything else which is for healing. You should say this and realise that nothing causes except through G-d's Will. Therefore by saying this prayer a person puts their trust in G-d, and asks Him to heal him.

משנה ברורה סימן רל ס"ק ו
 להקיז דם - וה"ה בכל מידי דרפואה יאמר זה ולא יחשוב שתהיה איזה דבר לו רפואה אלא ע"י הבורא ית"ש ולכן ע"י תפלה זו ישים בטחונו בו ויבקש ממנו שתהיה לו לרפואה:

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com